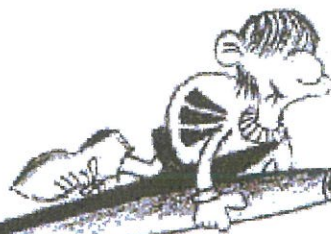

ZŠ Jána Amosa Komenského Tvrdošovce

časopis pre školskú mládež

elan

školský rok
2008/2009

Eva Chmúrová, V.B

„Ľudia sa narodili predovšetkým preto, aby boli ľuďmi...“

Ján Amos Komenský

Výrok Jána Amosa Komenského v dobe neutíchajúcej nenávisti, bojov a brutalite medzi ľuďmi dokazuje, že veľmi dobre vedel, o čom hovorí. Jeho vytrvalosť pre učiteľskú prácu bola taká silná, že ju nepokorili žiadne prehry, ktorých ho v živote stretlo neúrekom. O to významnejší je jeho odkaz súčasnému učiteľovi a ľuďom.

Doba sa zmenila, zmenila sa štruktúra spoločnosti. Ale zmenilo sa myslenie ľudí? Kto ho ovplyvňuje a pod akým vplyvom sa mení?

Človek sa rodí ako jedinečná bytosť a prostredníctvom rodičov, súrodencov, kamarátov a v neposlednej miere vplyvom učiteľa sa stáva osobnosťou. Každá práca v živote človeka je dôležitá, no práca učiteľa v súčasnom období je veľmi zložitá. Kedysi všetci túžili po vedomostiach, všetci sa tešili do školy. Dnes pre mnohé deti je dôležitý počítač, video či televízia. V málo rodinách si spoločne posedia, zaspievajú si, či sa porozprávajú tak, ako to my starší máme v pamäti. Už nehovorím o tom, že veľa času sme so starými rodičmi trávili vonku, na poli či v sadoch. Preto dôležitú úlohu zohráva i učiteľ. Zaujať desiatky očí takými informáciami a praktickými činnosťami, aby boli pre deti zaujímavé, pútavé, ale i poučné, si vyžaduje maximálnu profesionalitu a neustále vzdelávanie sa. Zaujať, pohľadiť, pochváliť - tri slová, ktoré sa ľahko pamätajú, ale významovo sú veľmi dôležité. Tri slová, ktoré počítač, televízia či video dieťaťu nedajú. Tri slová, s ktorými dennodenne pracujeme.

O tom, že sa oplatí investovať nielen do vzdelávania sa, ale i do trávenia voľného času s deťmi, sa presvedčíte po prečítaní si 20. čísla školského časopisu Elán. I v tomto roku sa nám podarilo získať ocenenia v okresnom, krajskom i celoslovenskom meradle, za čo patrí poďakovanie žiakom, pedagógom, ale samozrejme, i rade rodičov. Veď bez vzájomnej úcty, pomoci a spolupráce by sme neexistovali. Dovoľte mi, aby som sa poďakovala všetkým, ktorí nám počas celého školského roka pomáhali pri prípravách zaujímavých podujatí i ktorí nás podporili v činnosti a pomohli nám tak zdolať vytýčené ciele.

Prajem Vám príjemné čítanie krátkych ukážok toho, čo sme prežili s deťmi, a všetkým prajem príjemne strávené dni odдыхu v láske a so slnkom na tvári i duši.

Láska, to slovo skloňované všetkými básnikmi sveta, studnica nevyčerpatelnej energie. Je liekom proti násiliu a kľúčom k tajomnosti sveta.

Mgr. Jana Micsinaiová

V každodennom zhone a kolotoči bežného školského života sme si už všetci zvykli na to, že nás vo vchode vo vestibule našej školy stráži prísny a zároveň vznešený pohľad Jána Amosa Komenského. Keď sa pristavíme na minútku a prečítame si nápis na pamätnej tabuli, že dňa 17.6.2004 prevzala škola čestný názov Základná škola Jána Amosa Komenského, až vtedy si uvedomíme, že je to už päť rokov, keď minister školstva László Sziget ^{ZŠ} odovzdal prepožičanie mena Učiteľa národov našej škole. Vzápätí sme odhalili pamätnú tabuľu a sprístupnili výstavnú sieň Jána Amosa Komenského s historickou učebňou. Cítili sme sa všetci veľmi poctení touto udalosťou a prežívali sme s radosťou túto slávnostnú chvíľu. Táto skutočnosť nás však aj zaviazala, veď sme si vytýčili dlhodobé úlohy na dosiahnutie našich cieľov.

Ján Amos Komenský už pred 300 rokmi hovoril to, čo je aktuálne aj dnes. Snažíme sa držať jeho pedagogického odkazu. Komenský navrhol systém, ktorý robil z učenia zábavu a nie drinu – učenie hrou. Chcel zmeniť školy z memorovacích na tvorivé. Zaviedol do vyučovania systém krokov od jednoduchého k zložitejšiemu. Kázal, že učiteľ má zostúpiť k žiakovi a pomáhať jeho chápanosti všetkými možnými spôsobmi. Presadzoval, aby učiteľ neučil toľko, koľko sám dokáže učiť, ale toľko, koľko žiak dokáže pochopiť. Hovoril, že čo nemá zmysel, to nemožno ani chápať, a teda ani zveriť pamäti. Svoj vzdelávací systém nazval Pampedia –Vševýchova, hľadal vo všetkom súvislosti. Presadzoval v začiatku výchovy učiť deti v materinskom jazyku. Tvrdil, že vzdelávanie by nemalo byť obmedzené na obdobie dospievania, ale malo by človeka sprevádzať celý život.

Či sa nám podarilo k týmto myšlienkam priblížiť, musia posúdiť učitelia, rodičia, no predovšetkým žiaci. Bez motivačných a inovačných metód práce sa už dnes napredovať nedá. Moderná veda a technika núti každého učiteľa vzdelávať sa. Žiaci sa už v budúcnosti budú učiť dva cudzie jazyky, s informatikou sa zoznámia už aj prváci.

Úspechy zo súťaží miestnych, okresných, ale aj krajských a celoslovenských kôl svedčia o tom, že snaha dosahovať čo najlepšie výsledky zo strany učiteľa – žiaka – rodiča je veľká. Máme dobré zázemie a dostaneme vždy pomocnú ruku od vedenia obce, rodičov a príslušných školských inštitúcií.

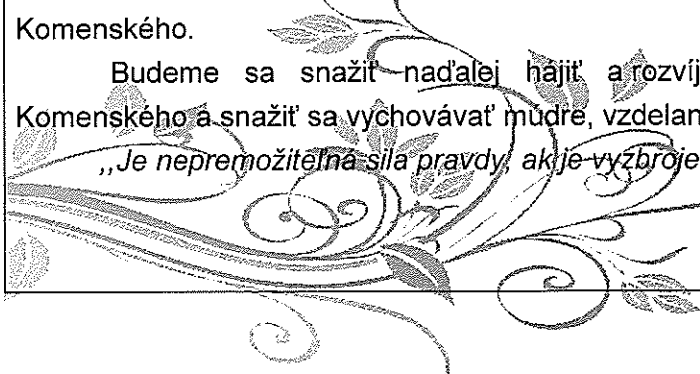
Veľkou mierou nášmu smerovaniu napomohla pani Prof. PhDr. Viera Žbirková, CSc., z UKF v Nitre, uznávaná komeniologička, ktorá sa stala aj garantom nositeľa mena našej školy. Katedra praxe UKF každoročne usporadúva celoslovenskú súťaž s názvom Komenský a my, v ktorej máme pekné úspechy. Naše priateľstvá s družobnými školami v Brandýse nad Orlicí v Čechách a v Tardoši v Maďarsku sa tiež zakladajú na šírení spolupráce a myšlienok Komenského.

Budeme sa snažiť naďalej hájiť a rozvíjať dobré meno školy Jána Amosa Komenského a snažiť sa vychovávať múdre, vzdelané, ale predovšetkým „ľudské bytosti“.

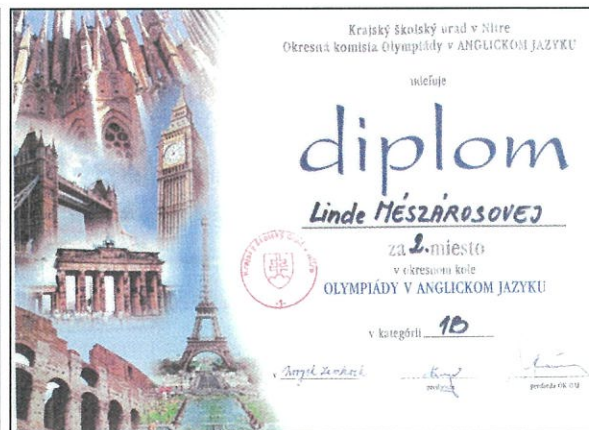
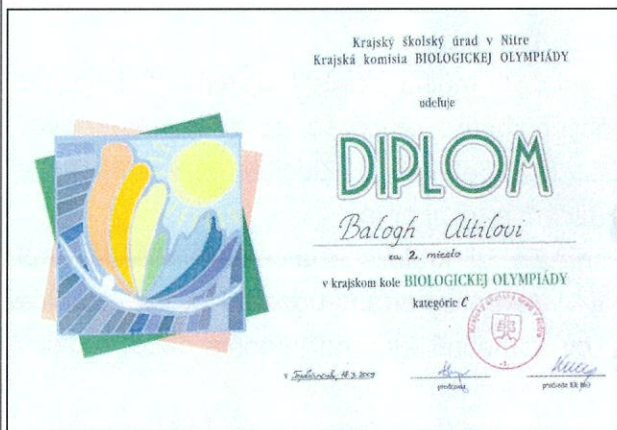
„Je nepreemžiteľná sila pravdy, ak je vyzbrojená svetlom poznania.“

J.A. Komenský

PaedDr. Iveta Mészárosová

naše úspechy

Krajský školský úrad v Nitre

udel'uje

Diplom

ZŠ Tvrdošovce

za **1.** miesto
v obvodnom kole dopravnej súťaže žiakov základných škôl
„Na bicykli bezpečne 2009“

v *Nových Zámkoch*, 26.5.2009

PaedDr. Vladimír Ďuga
prednosta

KRAJSKÝ ŠKOLSKÝ ÚRAD V NITRE
NA MAJSTROVSTVÁCH ORP. NOVÉ ZÁMKY ŽIAKOV A ŽIAČOK ZŠ
udel'uje

Diplom

ZŠ Tvrdošovce
za **3.** miesto
štafeta 4x60m žiakov 31,49

V. N. Zámkoch ... dňa 19.5.2009

prednosta

Stredná odborná škola - Szakközépiskola, Nitrianska cesta 61,
Nové Zámky

2.miesto

ZŠ. Jána Amosa Komenského Tvrdošovce
V pretekoch v streľbe zo vzduchovky
O pohár riaditeľa SOŠ-SzKI Nové Zámky, Nitrianska cesta 61

Nové Zámky 13.5.2009

Stredná odborná škola
Szakközépiskola
Nitrianska cesta 61
940 01 Nové Zámky
-1-

Ing. Štefan Száraz

DIPLOM

Stredná odborná škola - Szakközépiskola, Nitrianska cesta 61,
Nové Zámky

2.miesto

ZŠ. Jána Amosa Komenského Tvrdošovce
V pretekoch v streľbe zo vzduchovky
O pohár riaditeľa SOŠ-SzKI Nové Zámky, Nitrianska cesta 61

Nové Zámky 13.5.2009

Stredná odborná škola
Szakközépiskola
Nitrianska cesta 61
940 01 Nové Zámky
-1-

Ing. Štefan Száraz

ČESTNÉ UZNANIE

v novozámskom dekanátnom kole
VIII. ročníka Biblickej olympiády za
vynikajúcu znalosť biblických kníh:
Kniha Judita, Kniha Ester,
Kniha Tobiasš, Prvý Petrov list,
získali:

Karin Mléšová' Simona Vítová' Lenka Kinceová'

Nové Zámky 16. marca 2009, v rebo av apoštola Paula

Zašiel Ďuro, žiak

Krajský školský úrad Nitra
 Špeciálna základná škola a ZŠ pri ZZ Zlaté Moravce
 udeľujú

Čestné uznanie

v IV. kategórii - Integrovaní štanci v ZŠ
Kristinke Kubatkovej
 ZŠ Tyrsovejce

v VI. Ročníku Krajskej výtvarnej súťaže štikov špeciálnych základných škôl Nitrianskeho kraja pod názvom
MOJA KRAJINA

KAU Nitra
 PaedDr. V. Duja
 Zlaté Moravce
 12.3.2009

PbDr. Zlita Zahorská
 riaditeľka školy

Krajský školský úrad Nitra
 Špeciálna základná škola a ZŠ pri ZZ Zlaté Moravce
 udeľujú

Čestné uznanie

v IV. kategórii - Integrovaní štanci v ZŠ
Zdenke Olákovéj
 ZŠ Tyrsovejce

v VI. Ročníku Krajskej výtvarnej súťaže štikov špeciálnych základných škôl Nitrianskeho kraja pod názvom
MOJA KRAJINA

KAU Nitra
 PaedDr. V. Duja
 Zlaté Moravce
 12.3.2009

PbDr. Zlita Zahorská
 riaditeľka školy

Slovenský Červený kríž
 Územný spolok Nové Zámky

DIPLOM

Základnej škole v TVRDOŠOVCI, S.A. KOPANICE
 ZA IV. Miesto

na Okresnej súťaži
 Hliadok mladých zdravotníkov II. St.

Ficini *Kubec*

V Nových Zámkoch 26.11.2009

OBEC TVRDOŠOVCE

Pamätný list

Eva Halaszová
 Za 1. miesto v I. kategórii Regionálnej
 a medzinárodnej amatérskej súťaže
 výtvarných prác a fotografií.

27. mája 2009
 dátum

[Signature]
 starosta obce

DETSKÝ ČIN ROKA
 Whirlpool
 SPOLUČNOSŤ WHIRLPOOL SLOVAKIA

Spoločnosť Whirlpool Slovakia
 udeľuje ocenenie

Škola dobrých skutkov

za účasť v celoslovenskom projekte
 pod čestnou záštitou Ministerstva školstva SR
 Detský čin roka 2008

[Signature]
 Ján Spúra
 riaditeľ Whirlpool Slovakia

OBEC TVRDOŠOVCE

Pamätný list

Richard Borbély
 Za 2. miesto v II. kategórii Regionálnej
 a medzinárodnej amatérskej súťaže
 výtvarných prác a fotografií.

27. mája 2009
 dátum

[Signature]
 starosta obce

OBEC TVRDOŠOVCE

Pamätný list

Hanka Širka
 Za 3. miesto v kategórii do 18 rokov
 v Regionálnej a medzinárodnej amatérskej
 fotografickej súťaži.

27. mája 2009
 dátum

[Signature]
 starosta obce

OBEC TVRDOŠOVCE

Pamätný list

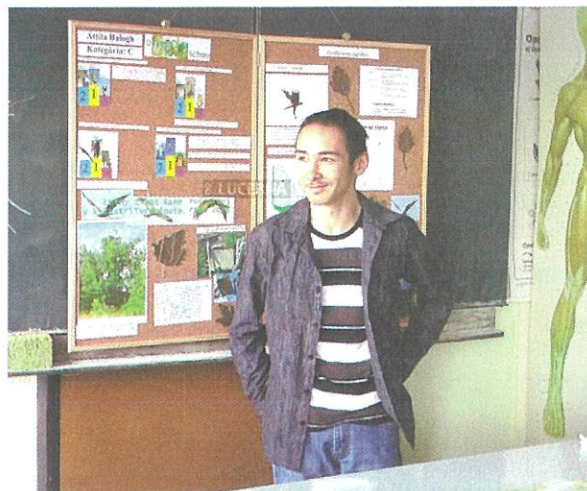
Attila Balogh
 Za vynikajúcu prácu v kategórii do 18 rokov
 v Regionálnej a medzinárodnej amatérskej
 fotografickej súťaži.

27. mája 2009
 dátum

[Signature]
 starosta obce

ATTILA BALOGH,

žiak IX.B, nenápadne sa usmievajúci mladík. Možno aj Vás prekvapí, na čo sa podujal. Vďaka svojej húževnatosti vypracoval prácu, s ktorou sa prezentoval na okresnom kole biologickej olympiády. Postúpil, na krajskom kole znova uspel a dostal sa až na celoslovenské kolo, kde jeho projekt ocenili 3. miestom. O čom bol, odpovedá Attila:

„Kaňa močiarna je jeden z našich najúžasnejších vtákov. Je taký nádherný, že ho treba vidieť na vlastné oči. Tak som urobil aj ja. Keď som mal asi 10 rokov, vyliezol som na 25 metrov vysoký strom a uvidel som akéhosi „plachtiaceho orla“. Vtedy som ešte nevedel, že je to kaňa, no napriek tomu som na ten strom chodil často. Nie preto, aby som kane študoval, ale

jednoducho preto, lebo ma neuveriteľne fascinovali.

Minulú jar som si spomenul na svoje zážitky a znovu som tam vyliezol. Vtedy som sa rozhodol pokúsiť sa urobiť výskum letného života kaní. Naplánoval som si, ako a kde postavím pozorovateľňu, pozháňal som drevá a nástroje, všetko som tam vlastnoručne priniesol, povynášal hore na strom a zostrojil pozorovateľňu. Pozorovanie som začal 10. júla od 4.00 do 20.00 a opakoval som ho počas viacerých dní. Zostavoval som podrobný denník, v ktorom uvádzam čas, teplotu vzduchu, dĺžku pobytu kane vo vzduchu, lov a iné skutočnosti. Na základe svojich pozorovaní som zistil rôzne zaujímavosti zo života kaní, ktoré by mohli prispieť k ochrane tohto fascinujúceho vtáka.“

Attila je po minuloročnom úspechu Silvie Bajlovej ďalší náš študent, ktorému sa podarilo získať ocenenie na celoslovenskom kole v predmetovej olympiáde.

Blahoželáme Ti, Attila, a želáme ešte veľa ďalších úspechov!

My sa eura nebojíme!

Tak, ako sme pred piatimi rokmi s napätím očakávali, kedy sa staneme členmi EÚ, teraz sme s napätím očakávali vstup do Eurozóny a s tým spojený príchod eura - novej meny na Slovensko. Národná banka Slovenska odštartovala informačnú kampaň pre širokú verejnosť, ktorej súčasťou bolo vyhlásenie 24. septembra za Deň Eura. Počnúc týmto dňom zostávalo do príchodu eura na Slovensko práve 99 dní a to bol malý dôvod na oslavu aj pre žiakov ZŠ Jána Amosa Komenského v Tvrdošovciach. V tento deň sa „neučili“, a predsa sa toho veľa naučili. Vďaka svedomitej práci a trochu netradičnej príprave učiteľov na vyučovanie sa mali žiaci možnosť bližšie oboznámiť s novou menou. Učitelia si pre nich pripravili prednášky a aktivity spojené s eurotematikou.

Tí menší – žiaci 1. stupňa, pracovali v triedach s triednymi pani učiteľkami a pripravili plagáty i materiál na nástenku vo vestibule školy. Každý návštevník školy môže vidieť, že z novej meny strach nemajú. Žiaci 2. stupňa sa mali možnosť dozvedieť informácie a zaujímavosti z histórie eura, EÚ, Eurozóny a bližšie si predstavili euromince a eurobankovky, ktorými budú od 1. 1. 2009 platiť. Mnoho užitočných informácií si odniesli aj z prednášky o zavádzaní spoločnej meny na Slovensku, ktorú si pre nich pripravila Ing. Melinda Czapáriková zo Slovenskej sporiteľne, a.s. O tom, že dávať pozor na jednotlivých „eurohodinách“ sa naozaj oplátilo, sa žiaci presvedčili popoludní, kedy zástupcovia jednotlivých tried absolvovali Eurokvíz. Nielen víťazi, ale všetci súťažiaci, získali krásne ceny. Teraz už môžu smelo prehlásiť: „My sa eura nebojíme!“

Ak ste zvedaví, ako vyzerali v škole aktivity tohto dňa, srdečne Vás pozývame, navštívte stránku www.zatvrdosovce.edu.sk. Ak si chcete overiť svoje znalosti o eure, pokúste sa odpovedať na otázky Eurokvízu, s ktorými si deti hravo poradili.

PaedDr. Monika Vanyová

beseda so spisovateľom

Nemilovať knihy znamená nemilovať múdrosť.

Komenský

Videli ste už ozajstného spisovateľa, takého, ktorého knihy si môžete kúpiť v kníhkupectve?

My áno. Prišiel k nám na besedu spisovateľ kníh pre deti i dospelých, autor večerníčkových scenárov Roman Brat. Rozprával nám o svojej láske k literatúre, knihám aj svojej rodine. Hovoril o španielčine, svojom štúdiu i práci. Povedal nám pár viet v španielčine, z ktorej prekladá knihy do

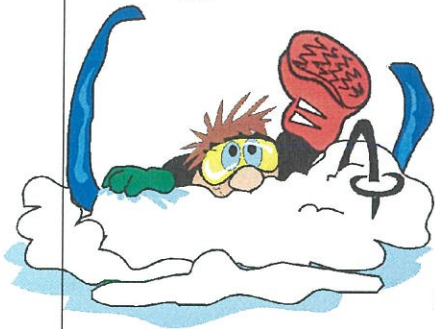
slovenčiny. Vysvetlil nám, ako a prečo píše, ale aj akú radosť mu to robí. Čítal nám úryvky zo svojich knižiek. Najviac si pamätám ukážku z knihy Zmätené dvojčky zo slepej uličky - o sestre a bratovi, ktorí prežívajú bežné i neobvyklé starosti trinásťročných detí. A potom sme si ich mohli kúpiť a Roman Brat nám ich podpísal. Aj ja som si ju kúpila a prečítala.

Bola to zábava, čítanie je fajn, keď je kniha dobrá.

Simona Javorčíková, V.A

lyžiarsky výcvik

Ako každý školský rok aj tento sme sa ako siedmáci zúčastnili lyžiarskeho výcviku. Prípravy boli v plnom prúde už v decembri, pred zimnými prázdninami. Konečne nastal deň odchodu, nedeľa 18. januára. Ráno o 7:30 sme sa pustili do nakladania lyží, lyžiariok a batožiny do autobusu. Cesta ubiehala veľmi rýchlo, nálada bola výborná. V Helpe nás privítal personál penziónu MAJK a ubytovali sme sa do izieb, každý si mohol vybrať kamaráta, s ktorým bude na izbe. Po dobrom obede vo veľkej jedálni sme išli do telocvične a do bazéna, ktorý sme mali k dispozícii počas celého pobytu.

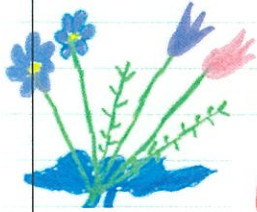
Náš prvý lyžiarsky deň sa začal už ráno o deviatej hodine. Pán učiteľ nás na svahu „otestoval“, kto je aký lyžiar, a podľa toho nás rozdelil do troch skupín. V prvej boli najšikovnejší, v druhej menej zruční a v tretej úplní začiatočníci. Po troch dňoch celodennej namáhavej lyžovačky sa z nás stali šikovní a šikovnejší lyžiar. Od učiteľov sme dostali pochvalu. Na posledný deň sme mali naplánované súťaže na svahu, ale počasie, ktoré bolo 3 dni perfektné, sa nám pokazilo, rozpršalo sa. Trošku sme mali pokazenú aj náladu, ale zachránili to naši učitelia, ktorí nám pripravili celodenný program. Po súťažiach sme mohli ísť do bazéna.

Týždeň lyžovačky ubehol veľmi rýchlo. Nastal deň odchodu domov. Tak sme sa so smútkom pobalili a čakali na autobus. Popoludní sme šťastne prišli domov, kde nás už čakali rodičia. Verím, že po prečítaní článku sa už budúci siedmáci budú tešiť na lyžovačku.

Peter Csányi, VII.A

Milá mamička, prajem ti
veľa zdravia, šťastia a
aby sa ti splnil tvoj sen.
Ze budem mať vnúčiku.
Lenka.

Mamičke

Aspoň formou tejto básne
chcem sa Ti poďakovať za všetko krásne,
za to, že si sa o mňa starala,
za to, že si ma s láskou vychovávala.
Mamička najdrahšia, ďakujem.

Zoltán Vanya, I. B

Mamička drahá

Moja drahá mamička,
mám ťa veľmi rada.
Od vrúcnej lásky mi srdce poskočí.
veď jediný tvoj dar mi postačí.

Ty si moje slniečko, čo tak pekne žiari,
pomôžeš mi, ak ma na srdiečku niečo trápi.
Pre teba nič neznamenajú šperky, drahokamy,
tvoj poklad sme my - tvoje deti.

Viem, že nás veľmi ľúbiš,
že nás nikdy neopustíš.
I ja budem navždy s tebou,
aj keď pôjdem už svojou cestou.

Viktória Nagyová, VI.A

Deň matiek

Mama a ja

Mama je slnko
so zlatým vlasom.
Malé slniečko -
to zasa ja som.
Preto sa na svete
krásne máme,
mne svieti mama
a ja máme.

Mamulienka, mamička,
ľúbim ťa z celého srdiečka.
Keď sa k tebe pritúlím,
v tvojich dlaniach sa ohrejmem.
Až raz budem dospelá,
chcem by taká ako ty.
Nech veľa zdravia a šťastia
k tebe zaletí.

Simona Javorčíková, V.A

Milá Babička,
keď som mala ti
veľa zdravia,
šťastia, lásky. Aby sa
ti splnilo všetko, čo si
želáš. A hlavne, aby ti
v záhrade vyrástli krásne
kvetky.

Tvoja vnúčica Lenka.

Martanko star

Raz v októbri ráno prišla naša pani učiteľka Csandová do triedy a povedala nám, že sa môžeme zapojiť do súťaže o najzábavnejšiu hymnu pre Martankov. Hneď

nám aj ukázala plagát, ktorý bol aj na dverách školy. Veľmi sa nám to zapáčilo, a tak sme sa s radosťou pustili do práce. Martanko je názov vitamínov pre deti. Úlohou bolo vymyslieť slová aj hudbu. Začali sme textom. Najskôr každý prispel nejakou

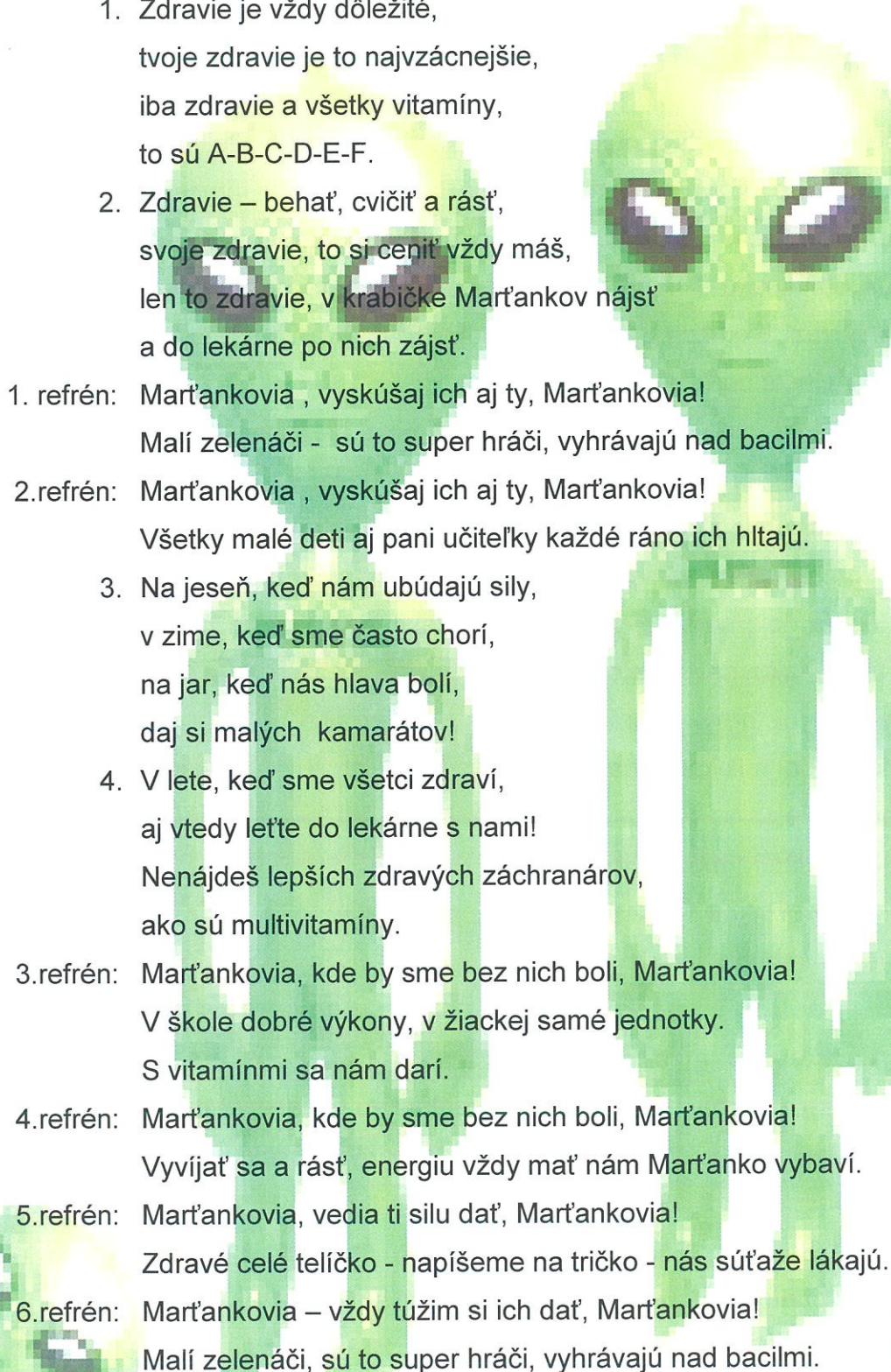
jednou vetou. Všetko sme si zapísali. Potom sme sa rozdelili do skupín a každá skupina sa snažila vytvoriť hymnu alebo aspoň časť hymny. Všetko sme si prečítali, vybrali to najlepšie a pani učiteľka našu hymnu ešte upravila. Ťažšie bolo nájsť tú správnu melódiu. Ale nakoniec sa nám ju podarilo vytvoriť. Museli sme sa ju naučiť spievať a potom sme ju nahrali na CD, ktoré sme poslali do súťaže. Približne o mesiac sme sa dozvedeli, že do súťaže sa zapojilo vyše 100 škôl z celého Slovenska a že sme obsadili 14. miesto. Veľmi sme sa potešili, nielen úspechu, ale aj cenám, ktoré sme dostali 30. apríla.

Alexandra Belovičová a Peter Mészáros, IV.A

Martankovská hymna

IV.A

-
1. Zdravie je vždy dôležité,
tvoje zdravie je to najvzácnejšie,
iba zdravie a všetky vitamíny,
to sú A-B-C-D-E-F.
  2. Zdravie – behať, cvičiť a rásť,
svoje zdravie, to si ceníš vždy máš,
len to zdravie, v krabičke Martankov nájsť
a do lekárne po nich zájsť.
1. refrén: Martankovia , vyskúšaj ich aj ty, Martankovia!
Malí zelenáči - sú to super hráči, vyhrávajú nad bacilmi.
- 2.refrén: Martankovia , vyskúšaj ich aj ty, Martankovia!
Všetky malé deti aj pani učiteľky každé ráno ich hltajú.
3. Na jeseň, keď nám ubúdajú sily,
v zime, keď sme často chorí,
na jar, keď nás hlava bolí,
daj si malých kamarátov!
  4. V lete, keď sme všetci zdraví,
aj vtedy leťte do lekárne s nami!
Nenájdeš lepších zdravých záchranárov,
ako sú multivitamíny.
- 3.refrén: Martankovia, kde by sme bez nich boli, Martankovia!
V škole dobré výkony, v žiackej samé jednotky.
S vitamínmi sa nám darí.
- 4.refrén: Martankovia, kde by sme bez nich boli, Martankovia!
Vyvíjať sa a rásť, energiu vždy mať nám Martanko vybaví.
- 5.refrén: Martankovia, vedia ti silu dať, Martankovia!
Zdravé celé telíčko - napíšeme na tričko - nás súťaže lákajú.
- 6.refrén: Martankovia – vždy túžim si ich dať, Martankovia!
Malí zelenáči, sú to super hráči, vyhrávajú nad bacilmi.

objav mlieko

Naši tretiaci a štvrtáci mohli vidieť, ako žijú kravičky, teliatka, prasiatka, na odbornej exkurzii s názvom „Deti za kravou“. Konala sa v rámci propagačného a informačného programu Objav mlieko na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov na Slovensku. Aj keď to možno znie neuveriteľne, mnohé deti videli živú kravu po prvý raz! Exkurzia sa konala v poľnohospodársko - obchodnom družstve Abrahám časť Hosté neďaleko Sládkovičova.

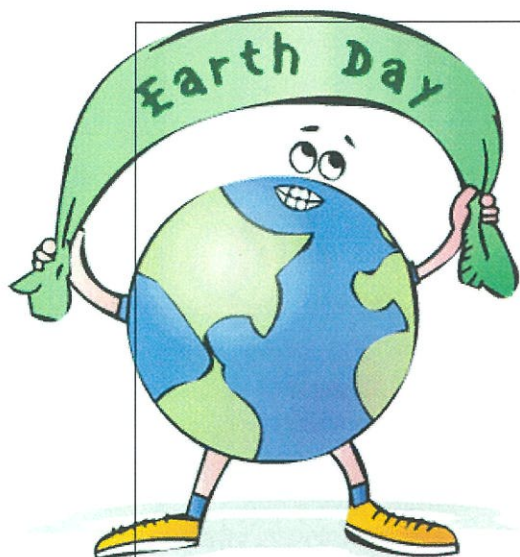
Deti hneď na úvod privítal hlavný zooteknik a predstavil im prácu jednotlivých pracovníkov na farme. Po krátkom predstavení podniku sa deti vybrali na samotnú exkurziu. Najväčšiemu záujmu sa tešili malé teliatka, ktoré deti hladkali. Na vlastné oči videli, ako prebieha dojenie kravičiek, dozvedeli sa, čo kravičky a teliatka po celý deň robia, čo sa deje so surovým mliekom a ako zvieratká na farme žijú. Deti mali možnosť vidieť, ako sa mlieko prečerpáva do cisterny, ktorá odváža mlieko do mliekarní na ďalšie spracovanie.

Zooteknikovi kládli množstvo otázok. Okrem zážitkov si deti odniesli nielen mnoho nových poznatkov, ale aj darčeky v podobe návlekov na mobil a

pier Objav mlieko. Deti nakoniec nasadli do autobusu označeného nálepkami Deti za kravou a ponáhľali sa na výdatný obed späť do školy. V škole vyrozprávali, že mali z exkurzie obrovský zážitok a že mnohé z nich videli kravu prvýkrát v živote. Uvedomili si, koľko práce a námahy je za tým, kým sa mlieko dostane k nám na stôl. Dúfajme, že si budú viac vážiť mlieko aj ľudí, ktorí s ním pracujú.

PaedDr. Henrieta Csandová

Deň Zeme

si 22. apríla žiaci 1. stupňa pripomenuli dopoludním nazvaným Misia na záchranu zemegule. Dary našej planéty sú natoľko cenné, že je nevyhnutné upozorniť na ich dôležitosť aj pre ďalšie generácie.

Žiaci jednotlivých ročníkov utvorili skupiny – misie. Takto rozdelení prechádzali jednotlivé stanovišťa rozmiestnené v areáli školy a plnili úlohy s environmentálnym zameraním:

- separácia odpadu,
- znalosti o prírode,
- zvuky prírodnín,
- prírodniny a byliny podľa vône,
- utvor paletu farieb prírody,
- tvorba ekoplagátov,
- tvorba priestorových zvieratiek.

Za jednotlivé úlohy dostávali body. Všetky skupiny boli vyhodnotené a odmenené, výtvarné práce žiakov boli vystavené na výstavke vo vstupnej hale školy. Dopoludnie malo nielen náučný, ale i humánny odkaz: Vážiť si prírodu a starať sa o ňu.

Naša škola sa v marci zúčastnila natáčania televíznej súťaže Prípady detektíva Kulmena. Aj ja som sa stala členkou nášho štvorčlenného tímu, ktorý tvorili ešte Lucia Zsilinská, Linda Mészárosová

a Andrej Šemrinec.

Ráno sme sa uprostred Kráľovej nad Váhom stretli najprv s našimi súpermi z Hlohovca a potom aj so štábom a moderátorom – detektívom Kulmenom. Organizátorky nám vysvetlili pravidlá, dostali sme notebook, kameru, GPS a zápisníky. A začalo sa súťažiť aj natáčať.

Najprv sme sa mali pomocou GPS dostať na neznáme miesto. Zadali sme súradnice a GPS nás doviedlo na farmu, na ktorej sme natáčali ďalej. Keďže sme to zvládli ako prví, dostali sme helpíka.

Farmár nám rozprával rôzne zaujímavosti o zvieratách a potom nám položili tri otázky. Obidva tímy sme odpovedali iba na dve otázky správne, preto prvú stopu dostali oba tímy. Potrebovali sme CD-čka, aby sme vedeli zapnúť notebook a zadať doň prvú stopu. CD-čka aj ďalšiu stopu mal Mäkkýš. Aby sme ich od neho získali, sme museli podojiť kravu, i keď nám sa to nepáčilo. Ale nemali sme na výber. V tretej disciplíne sme museli uhádnuť, akému zvierat'u patria rôzne druhy vajíčok naukladaných vo fúriku. Rozpoznali sme rovnaký počet vajíčok ako druhý tím, takže sme 3. stopu získali obaja. Štvrtú disciplínu mohli plniť iba dve dievčatá z tímu. Ich

úlohou bolo vybrať 10 dážd'oviek z akvária, v ktorom boli okrem nich a piesku odporné chrobáky. Ony to zvládli, ale druhý tím mal lepší čas. Preto sme 4. stopu nezískali. V piatej disciplíne sme mali nájsť niekoho podozrivého. Bola to manželka farmára, ktorá krmila lamy. Začala nám rozprávať o zvieratách a my sme mali odhaliť, či klame alebo hovorí pravdu. Túto disciplínu sme zvládli hravo, pretože o zvieratách sme si veľa zapamätali. Ale opäť sme dostali stopu obidva tímy.

Do notebooku sme zadali poslednú stopu a vypísalo nám to nejakú miestnosť.

V nej sme našli papier, na ktorom bolo napísané, že trezor je v ľudovej izbe. Začali sme hľadať ľudovú izbu, vošli sme do nej a našli trezor. Keďže sme tam prišli prví, mohli sme hneď hádať heslo. Zo stôp sme si mysleli, že to bude nejaké zviera, napr. koza či krava. Nevedeli sme sa

rozhodnúť. Skúsili sme kozu, no nevyšlo to, a tak išiel hádať druhý tím. A oni uhádli. Heslo bolo mlieko. I keď sme nezvíťazili, z toho dňa máme plno zážitkov.

Nikoleta Grochalová, VII.A

SVEDOK

„Tak vy tvrdíte, že ste tú vraždu videli?“ opýtal sa ošuntelého staršieho muža sediaceho na stoličke v kancelárii inšpektor Žihlava. „Áno, pane inšpektor, na vlastné oči som ten mord videl,“ dušoval sa ten nešťastník.

„Prosím vás, ako ste to mohli vidieť, keď bol mráz až praskalo a okná boli zamrznuté!“ kričal na neho inšpektor.

„Ale, ako som išiel okolo toho baráka, tak som počul nejaký krik, tak som pristúpil k oknu, pretože bolo zamrznuté, tak som naň dýchol a rukou utrel také to malé koliečko, aby som videl dovnútra. Tam ten muž škrtil tú ženskú.“

„Ja vám poviem iný príbeh, vám niekto zaplatil, staval by som sa, že brat zavraždenej, aby ste svedčili proti manželovi. Oni dvaja sa totiž priamo neznášali. Lenže vaša výpoveď má dosť závažnú trhlinu.“

„Akú trhlinu, preboha, ja hovorím čistú pravdu.“

„Keby ste v škole na fyzike dávali pozor, tak by ste museli predsa vedieť, že ...“

Čo by mal vedieť ten nešťastník? Prečo detektív Žihlava vedel, že nehovorí pravdu?

Sudoku

7. mája si žiaci a učители našej školy mohli zmerať svoje schopnosti v riešení japonského hlavolamu Sudoku. Okrem klasických hlavolamov, ktoré sú dobre známe, súťažiaci riešili aj rôzne špeciálne obmeny Sudoku.

Z 22 súťažiacich žiakov a troch učiteľov sa napokon rozhodlo o najlepších riešiteľoch takto:

1. Lívia Mojzesová, VIII. A,
2. Kevin Majsai, VIII. A,
3. Daniela Víglašová, VIII.B a pani učiteľka Anna Papová.

Uhlopriečkové sudoku:

6		8		4				1
3				6	8			5
4	5		7	9	2			
5	6	7			9	3	2	
				8		9		
8	4							5
			8					1
			6		4	8	7	9

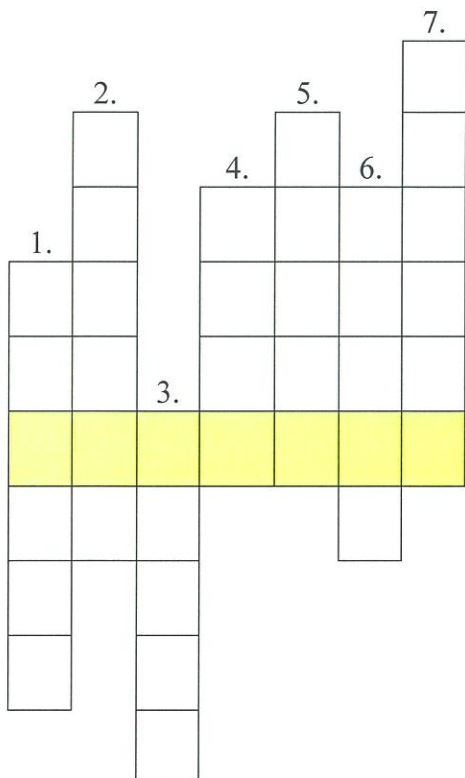
Písmenkové sudoku: A, C, E, G, I, M, N, R, T

	R			I		M		
I	M				G		E	
E					T	I		G
G		M					T	R
				G	C			
A	I			T	R	E		M
M		N	E					I
	E		M				A	C
		R		G			M	

Maxisudoku:

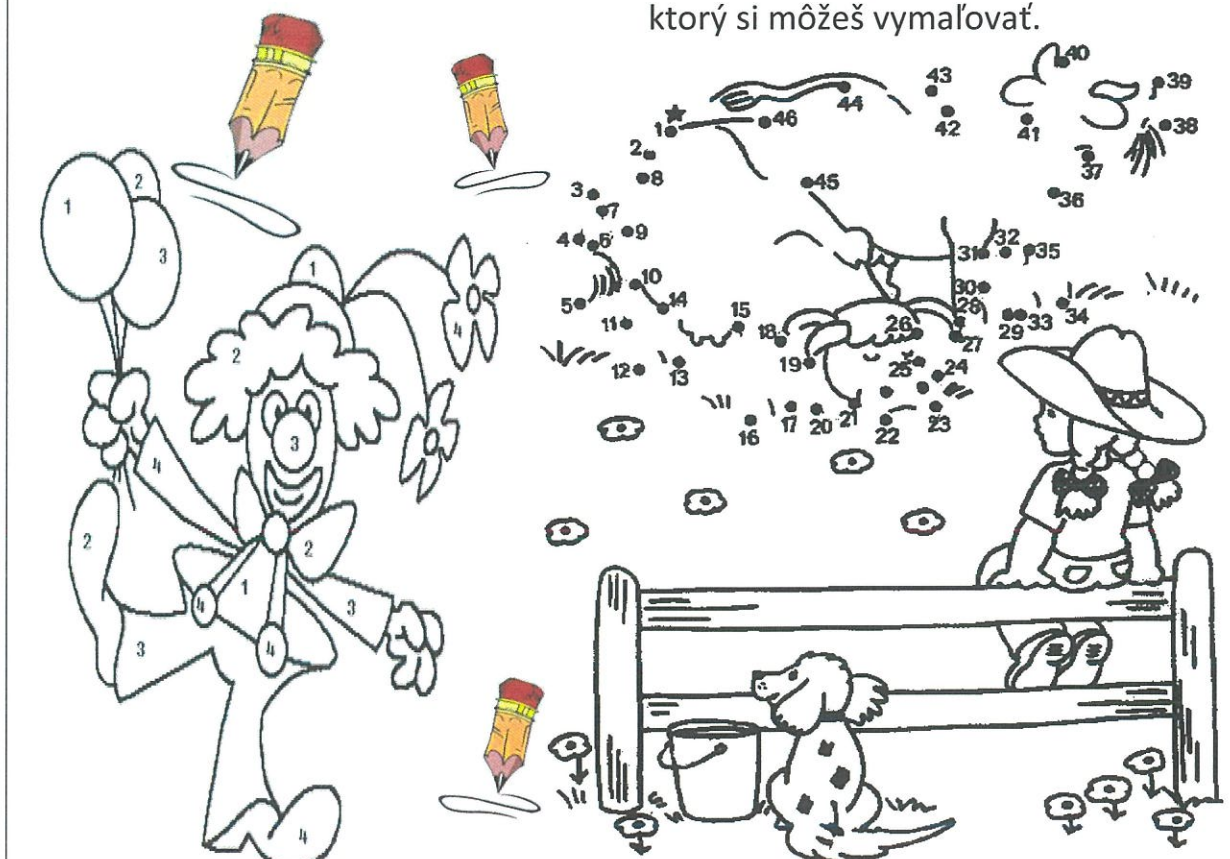
				10	6			3			2
	5							4			12
	6	1			8		11			9	
	9					11	5		12	2	3
	7	3		12			8		4		
	5	2				1		6			
			5		2					12	4
		8		7			4		10	3	
	9	4	10		8	5				1	
		12			9		8			11	4
11			1								6
2			4			3	6				

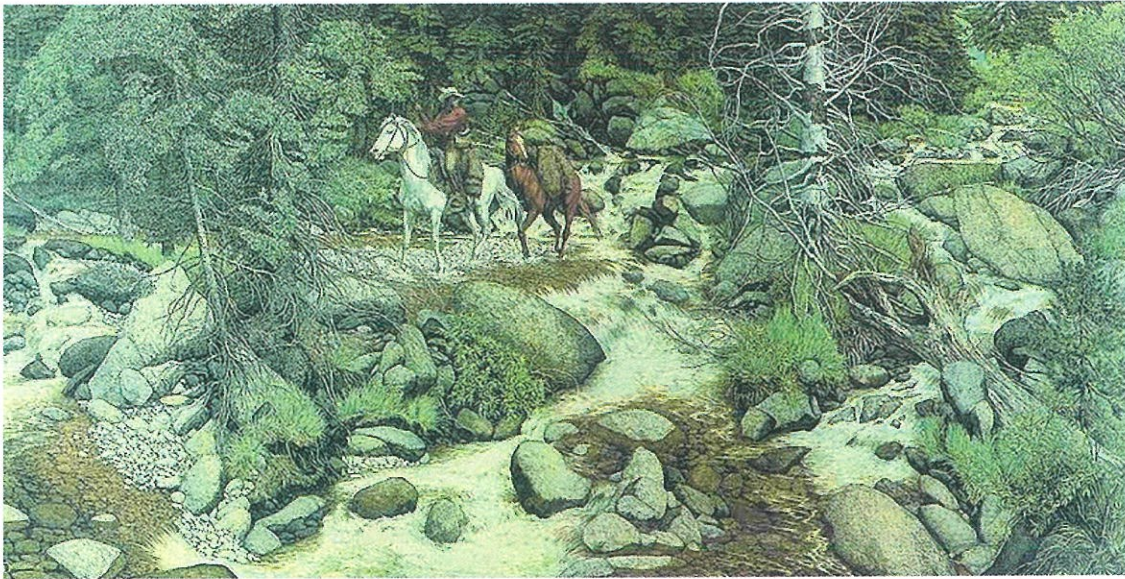
Pre najmenších

1. Sedí pani v kričku,
v červenom ručníčku.
2. Kadefoľvek chodí,
dom zo sebou vodí.
3. Štyri rohy, žiadne nohy,
chodí to, stojí to, hádaj, čo je to.
4. Chodí nad nami,
hore nohami.
5. Sedí pán na streche,
fajčí a nekreše.
6. Sedí pani na stromčeku,
je v červenom kabátiku,
má na hlave chochôlok,
v bruchu plno homôlok.
7. Na veži sedí, nie je vták,
vo vrecku leží, tiky-tak.

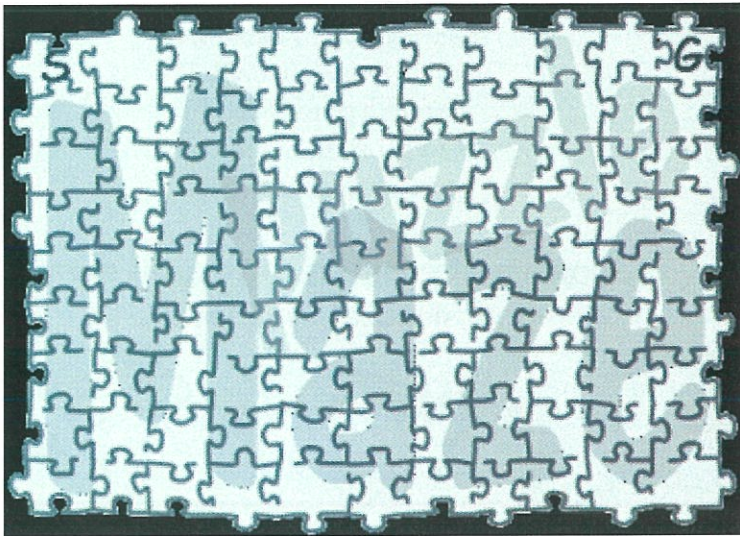
Spojením čísel od 1 po 46 objavíš obrázok ,
ktorý si môžeš vymalovať.

↑ Normálny človek je schopný na obrázku nájsť štyri až šesť ľudských tvárí.

Podarí sa ti to?

← Nájdi cestu z bludiska.

Do prázdnych políček vpíš čísla. ↓

20	=		-		×	
		×		-		+
0	=		+		-	
		-		-		-
1	=		+		:	
		=		=		=
		20		0		2

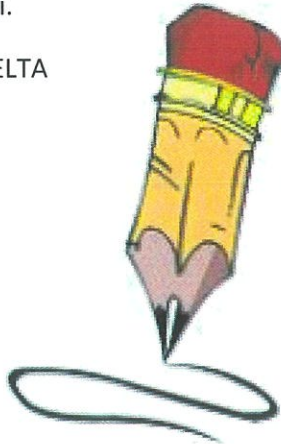
Takéto hlavolamy sa nazývajú **algebrogramy**. Miesto každého písmenka musíš doplniť číslo tak, aby naznačené matematické operácie sedeli.

$$ALFA + BETA + GAMA = DELTA$$

∞
KAJAK
KAJAK
KAJAK
KAJAK
KAJAK
KAJAK

VESLO

	+		+		=	15
+		+		+		
	+		+		=	62
+		+		+		
	+		+		=	17
=		=		=		
24		67		40		

Elan

časopis pre školskú mládež

pri ZŠ Jána Amosa Komenského v Tvrdošovciach

Zostavili:

Mgr. Eva Vinceová

PaedDr. Monika Vanyová

Foto :

archív školy

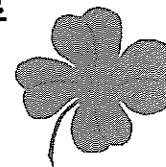
Elektronická podoba:

Mgr. Eva Šrámková

www.zatvrdosovce.edu.sk

školský rok 2008/2009

Vážení rodičia, sponzori, obyvatelia obce !

Od januára do konca apríla roku 2009 ste mohli rozhodnúť o svojich 2% z podielu odvádzaných daní fyzických a právnických osôb v prospech neziskových organizácií. K tomuto humánnemu kroku Vás vyzýval aj náš neinvestičný fond pre rozvoj športovej zdatnosti a zdravia žiakov s názvom **Ď a t e l i n k a** pri ZŠ Tyrdošovce. Všetkým Vám, ktorí ste sa takto rozhodli a darovali ste 2%, v mene žiakov ZŠ veľmi pekne **d' a k u j e m e**.

Tieto finančné prostriedky budú použité na skvalitňovanie športového a kultúrneho života žiakov našej školy.

Do ďalšej práce Vám prajeme veľa úspechov.

Správna rada,
správca fondu **Ďatelinka**, n. f.,
a žiaci ZŠ

číslo účtu: 1609948357/0200

